

Tysvær
kommune

Plan for overgang og sammenheng mellom barnehage, skole og SFO

– i samarbeid mellom foresatte, barnehage og skole

Innhold

1. Innledning	3
2. Mål	3
3. Laget rundt barnet	4
4. En god overgang for barnet	5
- Læring og trivsel i trygge omgivelser	5
- Aktiv og engasjerende læring	5
- Barn med behov for særskilt tilrettelegging	6
- Barn med flerspråklig bakgrunn	6
- SFO - skolefritidsordning	6
- Tidslinjer og rutinebeskrivelse	7-9

1. Innledning

Planen er utarbeidet i et samarbeid mellom barnehagene og skolene i Tysvær kommune. Ifølge barnehageloven § 2a og opplæringslovens § 13-5, har barnehage og skole en plikt til å samarbeide om en trygg og god overgang fra barnehagene til skole og skolefritidsordning (SFO). Barnets hjem er også en viktig aktør for å lykkes med en god overgang.

I Tysvær kommune har det lenge vært gode rutiner for overgang barnehage – skole. Denne planen er revidert med bakgrunn i gjeldene praksis, med mål om å sikre en bedre og likere overgang for alle barn i kommunen. Barn som ikke går i barnehage eller gå i barnehage i en annen kommune, skal også oppleve at overgangen til skole skal bli god, og innlemmes i aktiviteter der det er naturlig. Barnehagene og skolene i Tysvær kommune er forpliktet til å følge planen, men kan i tillegg samarbeide ut over det som skal være felles i kommunen.

2. Mål

- Barnet er kjent med skole og SFO før skolestart.
- Skolen viderefører de erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som barna har med seg fra barnehagen.
- Barnet gleder seg og ser frem til skolestart.

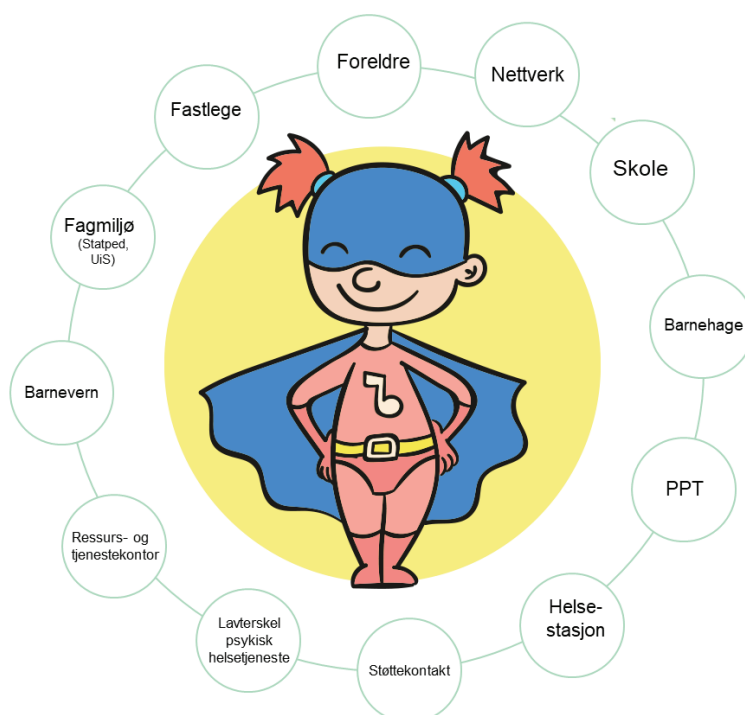
3. Laget rundt barnet

I Tysvær kommune er vi opptatt av at alle barn og unge skal få en trygg og god oppvekst. De skal oppleve mestring, glede og begeistring. De skal utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør at de skal kunne mestre livene sine og være godt forberedt for å kunne delta og påvirke i et arbeidsliv og samfunn vi ennå ikke kjenner.

Barnet er selv en viktig aktør i overgangen. Utvikling av tiltak må derfor skje med utgangspunkt i fem- og seksåringens opplevelse og perspektiv. Overgangen fra barnehage til skole er et oppdrag som krever at vi drar i samme retning og at det er en sammenheng i arbeidet vårt.

De fleste barn i Tysvær har gått i barnehage før skolestart, og de barnehageansatte kjenner derfor barna godt. For at skolen skal kunne legge til rette for hvert enkelt barn allerede fra skolestart, er det viktig at de får god informasjon om hvert barn.

Foresatte skal ha en aktiv rolle og inviteres til å delta på møter som handler om eget barn. Informasjonen fra barnehagen må ha fokus på hva barnet mestrer og på hva barnet trenger særskilt støtte til. Noen barn vil ha behov for et utvidet samarbeid med skolen og andre støttetjenester. Planen for overgang mellom barnehage og skole er et årshjul som synliggjør arenaer som tilrettelegger for samarbeid. Vi skal legge til rette for at ulike samarbeidspartnere i laget rundt barnet møtes, lærer av hverandre og sørger for en best mulig sammenheng mellom barnehage og skole.

4. En god overgang for barnet

Læring og trivsel i trygge omgivelser

Sosial kompetanse er viktig for å gjøre barna i stand til å skape varige relasjoner og vennskap, og være en likeverdig deltaker i lek og samspill. Barnas identitet og selvbilde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. Sosial læring skjer gjennom alle aktiviteter i barnehage og skole.

I lovverk for barnehage, skole og SFO står det at en skal legge til rette for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. Alle som jobber med barna har en plikt til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom barna ikke har et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. Dette kalles aktivitetsplikt. Alle vurderinger og handlinger skal ha barnets beste som utgangspunkt. Barn som ikke opplever å ha det trygt og godt må oppleve at deres beskrivelser av hvordan de har det, blir lyttet til, tatt på alvor og gjort noe med. Trygge barn trives bedre og lærer mer.

Trygghet kan også handle om å kjenne igjen elementer fra barnehagen i skolehverdagen. Barnehagen og skolen kan la barna bli kjent med en felles bok, et spill, en lek eller en sang. Bruk av slike felles objekter i overgangen vil øke sannsynligheten for at barna opplever noe som kjent og trygt, og at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen.

Aktiv og engasjerende læring

Studier viser at barn lærer best når de er aktive, engasjerte og opplever mening i samspill med andre. Lek kan være et godt utgangspunkt for å utvikle ferdigheter og kunnskaper knyttet til ulike fagområder både i barnehage og skole. Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. For fem- og seksåringer står rolleleken sentralt.

Rollelek er en viktig arena for utvikling av et rikt ord- og begrepsforråd, noe som har stor betydning for videre læring i skolen. Lek som metode i opplæringen gir muligheter for kreativ og meningsfull læring. Språket er på mange måter bærende for denne type lek. Et godt ordforråd og god begrepsforståelse i barnehagealder, øker sannsynligheten for god språkutvikling og gode skoleprestasjoner senere. Studier viser også sammenheng mellom tidligere erfaringer med bøker og lesing og barns språklige, og senere skriftspråklige utvikling. I tråd med forskning anbefales det derfor å ha fokus på språkstimulerende aktiviteter når barnehagen skal legge til rette for innhold i 5-årsgrupper. Dette arbeidet følges tett opp i 1. klasse.

Barn med behov for særskilt tilrettelegging

For noen barn vil det være viktig å oppleve ekstra omsorg, forutsigbarhet, trygghet og sammenheng i overgangen. Skolen må derfor gjøre seg godt kjent med enkeltbarnet. Dette innebærer barnets styrker, ikke bare utfordringer knyttet til eventuelle diagnoser og tilretteleggingsbehov.

For barn som har behov for et særskilt tilrettelagt omsorgs- eller læringsmiljø og eventuelt spesialundervisning, i henhold til § 5-1 i opplæringsloven, er det viktig at "laget rundt barnet" samarbeider og planlegger skolestart i god tid før barnet begynner på skolen. Noen vil ha behov for kommunikasjonsformer som erstatter talen fullstendig, alternativ kommunikasjon. Andre trenger supplerende kommunikasjonsformer som støtter for eksempel utydelig, forsinket eller svak tale. Retten til å bruke egnede og nødvendige kommunikasjonsformer og kommunikasjons hjelpemidler er lovfestet. Tidlig dialog og involvering av skolen blir viktig slik at nødvendig kompetanse og tilrettelegginger er på plass til skolestart.

Barn med flerspråklig bakgrunn

Noen flerspråklige barn kan ha behov for ekstra tilpasninger i forbindelse med skolestart. Ikke alle foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn er kjent med det norske skolesystemet, og en overgangssamtale kan derfor være med å trygge barnet og foreldrene. Samtalen bør ta utgangspunkt i foreldrenes forventninger til skolen og skolens forventninger til foreldrene.

Det vil også være hensiktsmessig at foreldre og barnehage informerer skolen om barnet. Her må barnets styrker fremheves. Barn med et annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den vanlige opplæringen i skolen.

Noen barn med rett til særskilt norskopplæring, kan også ha rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Dersom dette er aktuelt, må foreldrene få god informasjon om hvordan skolen skal tilrettelegge for dette. Barnehage og skole tar hensyn til at foreldre har ulike forutsetninger for å forholde seg til skriftlig informasjon på norsk. Det vurderes om informasjon skal oversettes til andre språk, og om det skal brukes tolk i samtaler og møter.

SFO – skolefritidsordning

SFO er et frivillig, kommunalt tilbud for elever på første til fjerde års trinn. Barn med spesielle behov har plass frem til 7. klasse. Alle skolene i kommunen har et SFO-tilbud. Tilbudet er tilpasset den enkelte skole og antall påmeldte elever. SFO følger skoleruta og er stengt i juleferien og fire sammenhengende uker i juli. Ferie-SFO er felles for hele kommunen og er lagt til en skole.

For å sikre en god overgang til skolen, kan SFO ha en viktig rolle. Det legges derfor tilrette for at barna får muligheten til å bli kjent med det fysiske miljøet og personalet i SFO før skolestart.

En god overgang for barnet

For å sikre en god overgang mellom barnehage og skole:

Tidslinje	Rutinebeskrivelse overgang BARNEHAGE – SKOLE			
	Når	Hva	Ansvar for initiativ	Deltakere
	2 ganger i året	Felles rektor/styremøte	Skolesjef/ barnehage- sjef	Rektorer, styrere, tillits- valgte, PPT, rådgivere oppvekst
1,5 år før skolestart	Innen desember 1,5 år før skolestart	<p>Elever med tilretteleggingsbehov En liten gruppe elever har behov for tidlig overføring/samarbeid: Gjelder elever som har tilretteleggingsbehov med henhold til ombygging, eget rom, teleslynger, spesifikk fagkompetanse etc.</p> <p>For disse elevene må en starte med overføringsprosessen halvannet år før overgang. Eventuelle behov for investeringer må meldes inn til skolesjef innen januar halvannet år før overgang.</p> <p>Det utarbeides en plan for overgang fram til skolestart. Tiltak settes inn i stafettlogg, hvor tiltaksansvarlig fremkommer.</p>	Styrer	Rektor, spesialpedagogisk koordinator, spes. ped i barnehage, foresatte, PPT
Året før skolestart	September	Foreldremøte i barnehagen , plan overgang barnehage – skole gjøres kjent for foresatte.	Styrer	Foresatt, pedagogiske ledere
	September	<p>Skoleoversikt og samtykke Få oversikt over hvilken skole det enkelte barn skal begynne på og innhente samtykke for informasjonsutveksling mellom barnehage, skole og eventuelt andre instanser.</p> <p>(Sikre at informasjonsutvekslingen inneholder at foreldrene melder inn hvilken barnehage barnet har gått i eller om det ikke har gått i barnehage).</p>	Visma ansvarlig skole	Styrer og rektor
	September	Planlegge skoletilbud for barn med ansvarsgruppe/samarbeidsgruppe . Husk samtykkeklæring.	Styrer	Foresatte, ansvarsgruppe/samarbeidsgruppe, rektor
	Oktober, året før skolestart	<p>Vedtak om skoleplass innen 15 november. Alle foresatte til skolebegynnerne får digitalt brev med informasjon om hvilken skole de skal gå på, med klagerett.</p> <p>Dette erstatter innskrivingsdagen. Foreldre må logge inn via Visma flyt skole, sjekke elevkortet til sitt barn og svare på informasjonsskjema som sendes ut via vismaappen i etterkant.</p>	Rektor	Foresatt
	Oktober/ November	<p>Etablering av fadderordning hvis mulig.</p> <p>Hver skole/barnehage samordner dette.</p>	Rektor	Styrer, pedagogisk leder, kontaktlærer 5.trinn., elever i skolen, 5-åringer

	November	<p>Spesialundervisning og særskilt norsk opplæring (SNO)</p> <p>Bedre tidlig innsats. Styrer inviterer rektor og en representant fra PPT til samtale om barn som har behov for særskilt tilrettelagt omsorgs- eller læringsmiljø og eventuelt spesialundervisning, herunder også oppstart SFO. Husk samtykke.</p> <p>Hensikt: Utveksling av informasjon, slik at skolen får et helhetlig bilde for planlegging. Det utarbeides en tidsplan frem til skolestart. Tiltak settes inn i stafettlogg, hvor tiltaksansvarlig fremkommer.</p>	Styrer	Foresatte, rektor og PPT, pedagogisk leder
	November	Barnehagen gjør nødvendig kartlegging av norskerferdigheter med tanke på barn med rett til særskilt norskopplæring etter §2-8. Informerer skolen.	Styrer	Rektor
	Januar	Skolen leverer oversikt til avdeling skole over hvilke elever som antas å ha rett til spesialundervisning etter § 5.1 og særskilt språk-opplæring etter § 2-8.	Rektor	Avdeling skole
	Januar	De foresatte får tilsendt informasjon om overgang til skolen og om påmelding til SFO .	Avdeling skole	Avdeling skole
	Jan - mai	<p>Skolebesøk</p> <p>Skolen inviterer alle skolestartere på besøk. Da skal barna bli kjent med uteområdet, skolebygget inne, klasserommet og SFO.</p> <p>Rektor må sikre at alle elevene har fått mulighet til å komme på besøk, også de som ikke går i barnehage eller går i barnehage utenfor Tysvær (fleksibilitet for individuelle besøk).</p>	Rektor	Pedagogisk leder, rektor, SFO-leder
	Mars	Påminnelse til foresatte om påmeldingsfristen til SFO – 15.april.	Visma-ansvarlig	
	Mars - mai	<p>Familielæringskveld på skolen. Samarbeid mellom skole og barnehage.</p> <p>Hensikt: Gode tips om forberedelse til skolestart. Elever og foreldre får møte hverandre og skolens ansatte. Nett med diverse til utdeling.</p>	Rektor og styrer	Ansatte fra barnehagen, foresatte og barn, kontaktlærer
	Mars	Skolen inviteres til aktuelle ansvarsgruppemøter . Etter samtykke fra foreldre må det vurderes re-henvisning til PPT og overføring av årsrapport til skolen. Be om veiledning fra PPT ved overgang til skole.	Styrer	Skole, foresatte, pedagogisk leder, PPT, + evt. andre instanser (SFO-leder)
	April	Foreldresamtale i barnehagen med fokus på skolestart.	Styrer	Pedagogisk leder og foresatte

	Våren	Uformelle skolebesøk /SFO kontakt for å trygge barn. Barnehagene gjør avtale direkte med skolen (etter behov eller i tråd med utarbeidet plan).	Styrer	Ped.leder, rektor, SFO-leder
	Mai	Kontaktlærer og eventuelt miljøstøtte til barn med omfattende tiltak besøker barnehagen for å gjøre seg kjent med barnet i barnets miljø. Gjennomføres innen 15. Juni.	Styrer/ rektor	Kontaktlærer og ped. leder
	Mai/juni	Overføringsamtaler i barnehagene. Styrer innkaller rektor, kontaktlærer og en representant fra PPT til samtale med foresatte om barn som ved skolestart kan ha behov for særskilt tilrettelagt omsorgs- eller læringsmiljø og eventuelt spesialundervisning. Barnehagelærer har avslutningssamtaler med foresatte til barn som skal begynne på skolen til høsten. Stafettlogg • Evalueringsmøter • Overføring av stafettlogg innen 10. juni, fra barnehage til skole etter samtykke fra foresatte. Rektor/spes.ped. koordinator sikrer at kontaktlærer er informert og følger opp stafettloggen videre.	Styrer, rektor	Foresatte, kontaktlærer, pedagogisk leder (+ PPT) Rektor, spes.koordinator, foresatte, SFO-leder
	Juni	Førsteklassekurs Hensikt: forberede kommende førsteklasselærere faglig og sosialt. Erfaringsdeling mellom barnehage og skole for å blant annet ivareta skolestarterens nysgjerrighet, vitebegjær og undring inn i første klasse.	Skoleeier/ PPT	Kontaktlærer i 1. klasse, pedagogisk leder førskolegruppe, miljøarbeidere i skolen
	Juni	Førskoledag. Ansatte fra barnehagen deltar. Hensikt: Elevene får oppleve en skoledag, de får treffe hverandre og læreren sin. Fadderne bidrar.	Lærerne	Kontaktlærer, rektor miljøarbeidere/ SFO-personale, barnehagepersonale
Skolestart	August	Tilvenning i SFO	Foresatte etter avtale med SFO-leder	
	August	Kort foreldremøte første skoledag – praktisk informasjon, spørsmål.	Rektor / kontaktlærer	
	August/ September	Foreldresamtaler i løpet av de to første ukene	Lærerne	
	September	Foreldremøte	Lærerne	
	Oktober	Overgangslæringsmøte skole - barnehage	Skolen	Styrer og kontaktlærer (og inspektør/rektor)

Tysvær kommune

Tysvær kommune

Rådhusvegen 9 - Postboks 94 - 5575 Aksdal

Tlf: 52 75 70 00 - post@tysver.kommune.no

August 2023